

ÎNCHEIERE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu
Judecătorii Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Întreprinderea mixtă „Leopress” Societate cu răspundere limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii mixte
„Leopress” Societate cu răspundere limitată împotriva Primăriei municipiului
Chișinău cu privire la încasarea prejudiciului material, a venitului ratat și a
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017, prin care a fost
respins apelul declarat de către Întreprinderea mixtă „Leopress” Societate cu
răspundere limitată, admis apelul declarat de către Primăria municipiului Chișinău,
casată parțial hotărârea Judecătoriei Centru, municipiul Chișinău din 30 iunie 2014 și
emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 11 august 2009, ÎM „Leopress” SRL a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la contestarea actului
administrativ, încasarea prejudiciului material, a venitului ratat și a cheltuielilor de
judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010 a fost separată
pretenția reclamantului privind încasarea prejudiciului material într-o altă procedură.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010 a fost repusă în
termen și admisă integral acțiunea ÎM „Leopress” SRL împotriva Primăriei mun.
Chișinău cu privire la anularea actului administrativ. A fost anulată dispoziția
Primăriei mun. Chișinău nr.768-d din 06 noiembrie 2008 și autorizația de desființare
nr.111a/08 din 02 iulie 2008.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 martie 2011 a fost respins recursul
declarat de către Primăria mun. Chișinău și menținută hotărârea Curții de Apel
Chișinău din 25 noiembrie 2010.

Prin încheierea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 21 septembrie
2011, cauza civilă la cererea ÎM „Leopress” SRL împotriva Primăriei mun. Chișinău
cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă de 342201,95 lei a fost
strămutată după competență la Judecătoria Centru, mun. Chișinău.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin emiterea ilegală a dispoziției nr. 768-d din 06 noiembrie 2008 și stoparea până în prezent a lucrărilor de construcție/reconstrucție i-a fost cauzat un prejudiciu, care conform legislației în vigoare urmează a fi reparat integral de autoritatea publică.

Menționează că repararea prejudiciului are drept scop repunerea reclamantei în situația în care s-ar fi aflat astăzi dacă nu i-ar fi fost încălcat drepturile, și anume, Primăria mun. Chișinău nu ar fi anulat certificatul de urbanism nr. 693/08 și autorizația de desființare nr. 111a/08 din 02 iulie 2008.

Susține că în lucrările din perioada iulie-noiembrie 2008 a investit suma de 342201,95 lei și anume, taxa pentru eliberarea certificatului de urbanism în mărime de 1762 lei conform ordinului de plată nr. 30 din 04 iulie 2008, taxa pentru eliberarea autorizației de desființare în mărime de 320 lei conform ordinului de plată nr. 31 din 04 iulie 2008, plata pentru lucrările inginerești în mărime de 21914,40 lei, conform ordinului de plată nr. 44 din 25 august 2008, achitate în baza pct. 2.2. al contractului nr. 1359 încheiat între ÎM „Leopress” SRL și ÎS „Ingeocad” la 22 august 2008, având ca obiect de reglementare îndeplinirea lucrărilor inginero-geodezice a obiectului „Business Centru” din str. M. Varlaam, 77 din mun. Chișinău” care conform actului de predare-primire din 11 septembrie 2008 au fost efectuate integral, plata pentru lucrările de construcție-montaj în sumă de 57704 lei, conform facturii fiscale din 30 noiembrie 2008, achitate în baza pct. 7. al contractului încheiat între SRL „Leopress” și SA „SUMMA” la 30 octombrie 2008 privind executarea lucrărilor de demolare a clădirii pe str. M. Varlaam, 77 din mun. Chișinău, plata pentru proiectarea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare îndeplinită de către SA „Apa Canal” în mărime de 387 lei conform ordinului de plată nr. 60 din 10 octombrie 2008, salarizarea conducătorului ÎM „Leopress” SRL, Iurie Șarov, care în perioada iulie-noiembrie 2008 a îndeplinit un șir de lucrări și anume, negocierea și încheierea contractelor, colaborarea cu organele de resort întru eliberarea actelor necesare pentru demararea lucrărilor de proiectare, demolarea imobilului conform legislației în vigoare în mărime de 25000 lei conform listei de plată nr. 7-11 și impozitele pe venit în sumă de 14346,65 lei conform ordinelor de plată nr. 38 - 41, 46-49, 51-54, 64-67, 71-74, plata pentru proiectarea obiectului în sumă de 216013,50 lei conform ordinului de plată nr. 43 din 15 august 2008, achitate în baza pct. 2.2. al contractului nr. 1-14/08 încheiat între ÎM „Leopress” SRL și ÎS „Armonic Urban” la 14 august 2008, plata pentru prospecțiunile tehnico-geodezice în sumă de 4754,40 lei, conform ordinului de plată nr. 8 din 13 februarie 2008 achitate ÎMP „Chișinăuproiect”.

În cadrul examinării cauzei ÎM „Leopress” SRL și-a concretizat pretențiile solicitând încasarea de la Primaria mun. Chișinău în beneficiul ÎM „Leopress” SRL a prejudiciului material în sumă de 342201,95 lei, a venitului ratat în sumă de 13 725 297 lei și a cheltuielilor de judecată.

Afirmă reclamanta că suma de 13725297 lei constă din pierderile cauzate societății sub forma de venit ratat prin darea în arendă a spațiilor comerciale din obiectul în litigiu conform proiectului cu 34 luni (perioada de când au fost stopate ilegal lucrările de construcție noiembrie 2008 – 06 octombrie 2011, moment când a fost eliberat certificatul de proiectare) mai târziu.

Susține că cuantumul venitului ratat a fost calculat în dependență de taxa medie de arendă a 1 m² în sectorul dat al orașului, suprafața totală a spațiilor comerciale (restaurante, oficii, garaje) din obiectul amplasat în mun. Chișinău, str. M. Varlaam, 77 conform proiectului preconizat pentru darea în locațiune, perioada de 34 luni.

Solicită, încasarea cheltuielilor curente în sumă de 342201,95 lei, ce constituie, suma de 1762 lei, cu titlu de cheltuieli pentru serviciile de urbanism, suma de 320 lei, cu titlu de cheltuieli pentru eliberarea certificatului de urbanism, suma de 21914, 40 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru lucrările inginerești, suma de 57704 lei, cu titlu de cheltuieli suportate la lucrările inginerești, suma de 387 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru condițiile tehnice, suma de 25 000 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru salarizarea conducătorului ÎM „Leopress” SRL în perioada iulie – noiembrie 2008, suma de 14346,65 lei, cu titlu de cheltuieli pe impozitul pe venit, suma de 216013, 50 lei, cu titlu de cheltuieli pentru proiectare și suma de 4754,40 lei, cu titlu de cheltuieli pentru prospecțiunile tehnico-geodezice.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 iunie 2014 a fost admisă parțial acțiunea și a fost încasat din contul Primăriei mun. Chișinău în beneficiul ÎM „Leopress” SRL a sumei de 29140, 40 lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 874,21 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată și a sumei de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă (f.d.6, 9-16, Vol.II).

Prima instanță, și-a argumentat concluzia prin faptul că, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat, și anume, cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat), constatând că, în noiembrie 2008 lucrările de construcție a imobilului din str. M. Varlaam, 77 au fost stopate ilegal de către pârât.

La fel prima instanță a constatat că, reclamanta a probat că în urma anulării certificatului de urbanism nr. 693/08 și a autorizației de desființare nr. 111a/08 din 02 iulie 2008, a suportat cheltuieli, cu titlu de prejudiciu material în sumă de 29 140,40 lei.

Prima instanță a stabilit astfel, reieșind și din declarațiile specialistului, potrivit căruia, prospecțiunea inginero-tehnică geologică întocmită anterior privitor la terenul litigios poate fi luată numai pentru cunoștință, iar dacă partea are necesitatea de a construi, necesită a fi întocmite din nou, deoarece au trecut deja 5 ani.

Respingând cerințele reclamantei cu privire la încasarea prejudiciului material, și anume a sumelor de 57704 lei, a sumei de 57704 lei, a sumei de 216013,50,50 lei, a sumei de 25 000 lei, a sumei de 13725297 lei, prima instanță a considerat că aceste cheltuieli nu au fost probate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017 a fost respins apelul declarat de către ÎM „Leopress” SRL și admis apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău. A fost casată hotărârea primei instanțe în partea pretențiilor admise și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, de respingere a acțiunii. În rest, hotărârea primei instanțe a fost neținută.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, în speță, pentru angajarea pârâtei la răspunderea delictuală pentru pretinsul prejudiciu cauzat reclamantei sunt

necesare întrunirea cumulativă a condițiilor generale ale răspunderii delictuale, fapta ilicită, vinovăția (dacă contrariul nu este prevăzut expres de lege), consecințele prejudiciabile și raportul causal. Lipsa cel puțin a unuia din elementele date exclude survenirea răspunderii delictuale civile.

De asemenea, instanța de apel a constatat că, ordinele de plată anexate de către reclamantă, care ar constitui consecințele prejudiciabile, nu pot fi atribuite la categoria prejudiciului cauzat reclamantei, deoarece lipsește legătura de cauzalitate cu fapta ilicită a pârâtei, or, cheltuielile în sumă de 4754,40 lei, pentru efectuarea prospecțiunii tehnico-geodezice la data de 13 februarie 2008, au fost efectuate anterior emiterii dispoziției pârâtei, iar reclamanta nu a dovedit că lucrările efectuate au devenit caduce și că nu au fost utilizate la elaborarea proiectului construcției, și că, reclamanta nu a putut beneficia efectiv de actul întocmit ca urmare a achitării sumei indicate.

Referitor la suma de 1762 lei, instanța de apel a considerat că, nu poate fi interpretată ca prejudiciu cauzat de către pârâtă, deoarece după anularea dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 768-d din 16 noiembrie 2008, reclamanta a dispus de posibilitatea de a beneficia de efectele certificatului de urbanism anulat ca ilegal.

Cu referire la suma de 320 lei, cu titlu de cheltuieli pentru eliberarea autorizației de desființare nr. 111a/08 din 02 iulie 2008, instanța de apel a conchis că, potrivit contractului de demolare a construcției din 30 octombrie 2008, încheiat între ÎM „Leopress” SRL și SA „Summa”, actul de executare a lucrărilor de demolare a clădirii de pe str. Mitropolit Varlaam, 77 și factura fiscală în sumă de 57704 lei, construcția vizată în autorizație a fost demolată, respectiv suma achitată pentru eliberarea autorizației nu poate fi încasată din contul pârâtului, deoarece reclamanta a beneficiat de efectele autorizației, respectiv nici suma de 57704 lei nu poate fi încasată din contul pârâtului, or, solicitanta prin demolarea construcției a devenit unicul beneficiar al acestor lucrări, iar între cheltuielile indicate și fapta ilicită a pârâtei lipsește legătura de cauzalitate.

Referitor la încasarea sumei de 21914,40 lei, instanța de apel a stabilit lipsa temeiurilor legale pentru atribuirea acestor cheltuieli la categoria prejudiciilor suportate ca urmare a emiterii dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 768-d din 16 noiembrie 2008.

Respingând cerința cu privire la încasarea sumei de 387 lei, achitată în beneficiul SA „Apă Canal” pentru eliberarea condițiilor tehnice nr. 1923/541, instanța de apel a conchis că, în privința acestora nu s-a probat anularea efectelor acestora ca urmare a emiterii dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 768-d din 16 noiembrie 2008.

Cu referire la pretenția reclamantei privind încasarea sumelor achitate administratorului său în calitate de plăți salariale și a taxelor impozitelor, instanța de apel a stabilit că, reclamanta, conform Legii cu privire la societatea cu răspundere limitată, are obligația de a dispune de un administrator în calitate de organ executiv, activitatea căruia este remunerată în conformitate cu Codul muncii, Legea salarizării, contractul încheiat cu acesta și alte acte normative, inclusiv de ordine interne, pertinente.

La fel, instanța de apel a constatat că, reclamanta nu poate pretinde încasarea din contul pârâtului a sumei de 216013,50 lei, pentru executarea documentației de proiect

a business-centrului cu parcare auto subterană din str. Mitropolit Varlaam, 77, deoarece nu a probat faptul imposibilității beneficierii în continuare de efectele contractului nr. 1-14/08 din 14 august 2008 și de actele întocmite în baza acestuia.

De asemenea instanța de apel a constatat că, Raportul de expertiză judiciară nr. 1759 din 03 decembrie 2015, nu poate fi reținut, deoarece din concluzia acestuia nu confirmă că suma de 342201,95 lei constituie prejudiciu al reclamantului și că ar exista o legătură cauzală cu emiterea dispoziția pârâtei nr. 768-d din 06 noiembrie 2008, materialele dosarului dovedind contrariul.

Respingând pretenția reclamantei cu privire la încasarea venitului ratat, instanța de apel a constatat că, potrivit art. 610 Cod civil, venitul ratat nu trebuie să reprezinte în esență o solicitare abstractă, reclamantul având sarcina probațiunii, legăturii de cauzalitate directă cu acțiunea sau inacțiunea celui față de care i se pretinde, certitudinea acestuia de a surveni în circumstanțele speței, precum și cu întinderea acestuia în eventualitatea în care intervenția pârâtei nu ar fi existat. Or, justificarea venitului ratat nu trebuie să fie una ipotetică, aceasta trebuie să fie obiectivă.

La data de 20 iulie 2017, ÎM „Leopress” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și parțial hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii și încasarea cheltuielilor de judecată și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă totală de 154500 lei.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece instanțele de judecată au interpretat și aplicat eronat normele de drept material, concluziile cărora sunt neîntemeiate, fiind bazate de aprecierea arbitrară a probelor din dosar.

Menționează că, aprecierea selectivă a înscrisurilor pricinii, omiterea studierii tuturor înscrisurilor și aprecierea altora, contrar prevederilor art. 130 , 373, 383 Cod de procedură civilă, reținerea și reiterarea argumentelor declarative ale intimatei a și creat iluzia lipsei după opinia instanței de apel a legăturii de cauzalitate dintre prejudiciile cauzate și faptele ilicite ale intimatului .

Susține că toate avizele, certificatele, autorizațiile permissive, serviciile contractuale parțial executate până în 2008 până la emiterea dispoziției nr. 768-d din 06 noiembrie 2008, n-au putut fi utilizate în continuare după anularea acestei dispoziții, deoarece acțiunile de edificare a obiectului a fost de această dată sistate prin emiterea celeilalte dispoziții nr. 328-d din 06 mai 2011, anulată prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 aprilie 2012.

Consideră ca neîntemeiată concluzia instanție de apel privind eventualele beneficieri din demolarea efectivă a construcției de pe terenul din str. Mitropolit Varlaam, 77 și respingere a cerinței privind încasarea prejudiciului în sumă de 57704 lei, deoarece pentru demolarea construcției a obținut două autorizații, autorizația de desființare nr. 111a/08 din 02 iulie 2008, pentru executarea lucrărilor de demolare a imobilului lit.A cu suprafața de 475,2 m.p., proprietate a SRL „Conisconstruct” și autorizația de desființare nr. 167a/08 din 19 noiembrie 2008 pentru demolarea anexei la lit. A 1, care nu este parte componentă a monumentului, n-a fost anulată prin dispoziția Primăriei nr. 768-d din 06 noiembrie 2008, iar în decizia contestată instanța de apel nu specifică din care autorizație ar rezulta suma dată.

Susține că aprecierea arbitrară a materialelor din dosar se confirmă și prin aprecierea Raportului de expertiză nr. 1759 din 03 decembrie 2015.

Consideră ca fiind neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că, Primăria mun. Chișinău nu este pârâtul corespunzător, și că Primarul General ar fi cel corespunzător, deoarece pe tot parcursul judecării cauzelor cu privire la contestare actelor administrative, în toate instanțele, pârâtul în cauză a fost Primăria mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, recurenta a recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 22 mai 2017 (f. d. 139, vol. III), iar cererea de recurs a fost depusă de către aceasta la data de 20 iulie 2017.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către ÎM „Leopress” SRL nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către ÎM „Leopress” SRL, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul ÎM „Leopress” SRL ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul Întreprinderii mixte „Leopress” Societate cu răspundere limitată, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Luiza Gafton

Mariana Pitic